

Wiadomości z Unii Europejskiej na początku lutego 2024 roku

Ożywione życie polityczne w Polsce i konflikty na tle naruszania prawa europejskiego przez władze państwowe powodowały, że tym właśnie zagadnieniom były często poświęcone komentarze otwierające poszczególne numery EPS w ostatnich latach. Tym razem tematyka nie będzie „polskocentryczna”. Odnotowane zostaną trzy wybrane aktualne wydarzenia w UE o różnym charakterze i wadze.

Po pierwsze, Rada Europejska osiągnęła jednogłose akceptację państw członkowskich dla pomocy finansowej przeznaczony na wsparcie budżetu Ukrainy w wysokości 50 mld EURO w latach 2024–2027.

Po drugie, przez Europę przetacza się gwałtowna fala protestów rolników. Powody niezadowolenia są różne w poszczególnych państwach i ich grupach: restrykcyjny Europejski Zielony Ład, spadająca opłacalność produkcji rolnej czy znaczny napływ produktów rolnych z Ukrainy. Wywierany jest nacisk na instytucje unijne na podjęcie działań poprawiających położenie rolników. Nacisk ten okazuje się częściowo skuteczny.

Po trzecie, odbywa się codzienna praca instytucji unijnych nad projektami aktów prawnych. Niedawno prawodawcy unijni, czyli Parlament Europejski i Rada UE, osiągnęły wstępne porozumienie co do treści projektów dyrektyw konsumenckich.

Pierwszy projekt dotyczy dyrektywy, która ma na celu wzmocnienie sektora napraw produktów codziennego użytku, zwiększając dostępność i opłacalność napraw, a dzięki temu ograniczając ilość odpadów. Dyrektywa ma wzmocnić „prawo konsumentów do naprawy”, przewidując środki przyspieszające naprawę produktu po wygaśnięciu gwarancji przewidzianej przez prawo, jak również dodając zachęty do dłuższego korzystania z produktów, m.in. bony na naprawy i fundusze. Platformy internetowe mają pomóc konsumentom w znalezieniu lokalnych sklepów z naprawami i artykułami odnowionymi. W dyrektywie ma się znaleźć obszerny katalog obowiązków producentów. Pozytywne znaczenie projektowanej dyrektywy zarówno dla konsumentów, jak i dla gospodarki i środowiska nie ulega wątpliwości.

Drugi projekt przewiduje uaktualnienie przepisów dotyczących składu, nazwy, etykietowania i prezentacji niektórych produktów rolno-spożywczych. Ma to być zmiana „dyrektyw śniadaniowych”, która ma na celu pomóc konsumentom w podejmowaniu świadomych decyzji dotyczących takich produktów jak miód, soki owocowe, dżemy i marmolady. Uważa się, że duża część miodu importowanego spoza UE jest zafalszowana cukrem. Przewiduje się zatem obowiązek wyraźnego wskazania na etykiecie w tym samym polu widzenia co nazwa produktu krajów, z których pochodzi miód, a także dalszych danych w celu identyfikacji. W dyrektywie miałyby się znaleźć wiele dalszych rozwiązań organizacyjnych, także w skali Unii. W odniesieniu do soków owocowych, dżemów i marmolad dyrektywa miałaby formułować wiele wymagań co do jakości, a także co do nazw produktów oraz podawania informacji o ich składzie, a zwłaszcza zawartości cukru.

Dawniej, dla wykięcia nadmiernej szczegółowości prawa unijnego podawano przykłady normowania krzywizny bananów. Celowość omówionej w wielkim skrócie, projektowanej nowelizacji dyrektyw „śniadaniowych” dla ochrony konsumentów nie budzi jednak wątpliwości na jednolitym rynku unijnym, otwartym szeroko także dla producentów z państw trzecich.

Naszkicowane wyżej projekty dyrektyw wymagają, aby nadać im ostateczny kształt oraz aby zostały formalnie przyjęte przez współdecydujące instytucje i opublikowane w Dzienniku Urzędowym Unii. Na ich transpozycję do krajowych porządków prawnych państw członkowskich przewiduje się dwa lata po wejściu w życie.

Profesor Stanisław Biernat
Redaktor Naczelny „EPS”

News from the European Union in Early February 2024

The tumultuous political life in Poland and the conflicts over violations of European law by state authorities meant that these very issues were regularly discussed in editorials of individual EPS issues in recent years. This one will not be ‘Poland-centric’. Three selected recent events in the EU, of different nature and importance, will be noted.

Firstly, the European Council reached unanimous approval from the Member States for financial assistance of 50 billion EUR to support Ukraine’s budget in 2024-2027.

Secondly, a violent wave of farmers’ protests is sweeping through Europe. The reasons for discontent vary from country to country and from group to group: the restrictive European Green Deal, the falling profitability of agricultural production, or the significant influx of agricultural products from Ukraine. Pressure is being put on the EU institutions to take action to improve the position of farmers. This pressure is proving partially effective.

Thirdly, the day-to-day work of EU institutions on draft legislation is ongoing. Recently, EU legislators, that is, the European Parliament and the Council of the EU, reached a preliminary agreement on the contents of draft consumer directives.

The first draft is for a directive which aims to strengthen the sector of everyday appliance repairs, increasing the availability and cutting the costs of repairs, hence reducing the amount of waste. The directive is intended to strengthen ‘consumers’ right to repair’ by providing for measures to speed up the repair of a product after the warranty provided by law has expired, as well as adding incentives to use products longer, including repair vouchers and funds. Online platforms should help consumers find local shops offering repairs and refurbished products. The directive is to contain a comprehensive catalogue of manufacturers’ obligations. There is no doubt as to the positive impact of the proposed directive on consumers, the economy, and the environment.

The second draft aims to update of the rules on the composition, names, labelling, and presentation of certain agri-food products. It is intended to be a revision of the ‘breakfast directives’ to help consumers make informed choices of products such as honey, fruit juices, jams, and marmalades. A large proportion of honey imported from outside the EU is believed to be adulterated with sugar. Therefore, there are plans for a duty to clearly indicate on the label, in the same field of vision as the product name, the countries from which the honey originates and other data for identification purposes. There would be many further organizational solutions in the directive, including Union-wide solutions. With regard to fruit juices, jams, and marmalades, the directive is intended to formulate a number of requirements concerning quality, product names, and the information to be provided about their composition, particularly their sugar content.

In the past, the example of standardizing the curvature of bananas was used to mock the excessive level of detail in EU law. However, the desirability of the proposed restatement of the ‘breakfast directives’, discussed here very briefly, for consumer protection is not doubted in the EU single market, which is also wide open to third-country producers.

The draft directives outlined above need to be finalized and formally adopted by the co-decision making institutions and published in the EU Official Journal. Their transposition into the national legal orders of the Member States will have to take place within two years of their entry into force.

Professor Stanisław Biernat
‘EPS’ Editor-in-Chief